

Л. І. Зеленська

Наталіївський парк

НАТАЛІЇВСЬКИЙ ПАРК – пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення (від 1990). Знаходиться поблизу с. Володимирівка Краснокут. р-ну Харків. обл., за 18 км від залізнич. ст. Гути. Охороняється палац.-парк. комплекс кін. 19 ст. У парку (пл. бл. 50 га) налічується бл. 100 видів і форм дерев і чагарників, дубовий та сосн. ліс, окремі вікові дуби, є ділянки екзот. рослин. Парк розділений на 2 частини – верхню і нижню. Верхня знаходиться на правому березі р. Мерчик і складається з дубового і сосн. гаїв; нижня – у гирлі цієї річки. З екзот. видів рослин є цінні хвойні види: ялиця біла та одноколірна, ялина біла і колюча, сосна жовта, ялівець віргінський. Серед листяних порід – липа кримська, кавказька й американська, дуб болотний і червоний (північний). У посадках трапляються клен сріблястий і береза бородавчата.

Садиба збудов. наприкінці 19 ст. поміщиком і цукрозаводчиком П. Харитоненком та названа на честь його молодшої дочки Наталії, княжни Горчакової. У центр. частині – Спаська церква (1911–13, арх. О. Щусєв). Розписи церкви виконав художник О. Савинов. Над гол. входом у неглибокій ніші розміщено мозаїчну ікону із зображенням Христа-Вседержителя авторства М. Реріха. За типом церква – одноглавий храм з асиметр. формою плану. Зовн. стіни церкви прикрашені 16-ма рельєф. розетами із зображенням святих та декор. орнаментом. У кладку стін були вмонтовані середньовічні рельєфи, привезені з Європи. Іконостас і стіни прикрашали ікони 15–16 ст. з унікал. колекції живопису П. Харитоненка та ін. предметів церк. старовини. 1913 на замовлення П. Харитоненка скульптор С. Коньонков на пд. фасаді церкви виконав 2-метр. барельєф «Розп'яття». Від 1920 у церкві функціонував музей давньорус. мистецтва (закритий 1934). Музейні цінності були втрачені, як і більшість вікон. вітражів та настін. розписів. До кін. 1980-х рр. церкву використовували як котельню. Крім церкви, частково збереглися водонапірна башта, стайні, манеж, флігелі, брама гол. в'їзду. Від 1924 у садибі діяв Володимир. протитуберкульоз. санаторій.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Наталіївський парк / Л. І. Зеленська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-70770>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).